

Memo van de gedeputeerde

C.A. van der Maat

Gedeputeerde Mobiliteit en Financiën

Onderwerp

Wilhelminakanaal en raadsinformatiebijeenkomst te Tilburg

Datum

23 september 2019

Documentnummer

4580950

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Telefoon

(073) 681 20 54

Email

cvdmaat@brabant.nl

Bijlage(n)

Presentatie project
Wilhelminakanaal Sluis II
stand van zaken

Geachte Statenleden,

Met deze memo geef ik uw Staten graag een procesupdate omtrent het Wilhelminakanaal en informeer ik u over een raadsinformatiebijeenkomst in Tilburg over de 'Opwaardering van het Wilhelminakanaal'. Dit in het kader van een zorgvuldige en gelijktijdige communicatie, in lijn met de afgelopen periode.

Op 5 december 2017 hebben GS u middels een [Statenmededeling](#) geïnformeerd over de definitieve keuze voor herbouw sluis II en over vervolgacties naar aanleiding van het evaluatieonderzoek. Deze herbouw vormt een structurele oplossing voor de geohydrologische problematiek bij het verlagen van het waterpeil met 2,5 m in het Wilhelminakanaal.

In 2018 is het Plan van Aanpak opgesteld en begin 2019 zijn vervolgens vanuit de betrokken organisaties twee nieuwe projectteams geformeerd voor enerzijds de herbouw van sluis II (waar Rijk, provincie en gemeente Tilburg in vertegenwoordigd zijn) en anderzijds fase 1,5 (met menskracht vanuit de provincie en gemeente Tilburg). Dit in het kader van een meervoudige aansturing en een veerkrachtig rollenspel (aanbeveling 8 uit de evaluatie). De voorbereidingen voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn intussen in volle gang.

Voor wat betreft de herbouw van sluis II moet nog een keuze gemaakt worden voor het definitieve peil van het kanaal: 7,70+ NAP (huidig peil van het kanaal) of 7,40+ NAP. Dit is het peil waarop de werkzaamheden in 2016 zijn afgebouwd in afwachting van de resultaten van het nader onderzoek naar al dan niet herbouwen van sluis II. Gezien de eerdere discussie over een peilverlaging van 2,55 m nabij de woonwijk Reeshof vormt dit een gevoelig onderwerp. Schade als gevolg van mogelijke verzakkingen van woningen/gebouwen en verdroging van natuur en groenvoorzieningen hebben hierbij de volle aandacht.

In verband met de mogelijke waterpeilverlaging heeft de gemeenteraad van Tilburg op 16 september jl. aangegeven op korte termijn de eventuele peilverlaging te willen bespreken met de verantwoordelijk wethouder. Redenen daarvoor zijn "de vele vragen en zorgen die leven bij bewoners van de Reeshof, de wijkraad en andere belanghebbenden omtrent de mogelijke gevolgen van een waterpeilverlaging van 30 cm."

De bijeenkomst –die is ingepland op maandag 23 september (15.00-16.30 uur)– is openbaar en start met een korte toelichting vanuit het projectteam over het (besluitvormings)proces, bewonersparticipatie, de rol van Rijkswaterstaat en haar mandaat (wel of geen beroepsmogelijkheden), het onderzoek naar de (milieu)effecten, aansprakelijkheid bij mogelijke schades (op korte en lange termijn), het tijdspad en mogelijke financiële aspecten. Vervolgens kunnen de raadsleden vragen stellen.

Datum

23 september 2019

Stuknummer

4580950

Op dit moment brengen hydrologen van alle betrokken organisaties (rijk, provincie, gemeente, waterschappen en de deskundige Reeshofbewoner) de hydrologische effecten in beeld. Daarnaast wordt uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten, de kosten van bijbehorende (mitigerende) maatregelen en de bijbehorende procedures. Door de mogelijke effecten op de omgeving en de aandacht voor het project vanuit de omgeving worden vertegenwoordigers van de wijkraad actief meegenomen in het proces om het draagvlak voor de voorgestelde keuzes te vergroten. Bovengenoemde stappen moeten ertoe bijdragen dat eind november 2019 een besluit genomen kan worden over de keuze voor een definitief peil. Deze keuze is primair aan Rijkswaterstaat, maar provincie en gemeente Tilburg zullen in het kader van de overeengekomen gezamenlijke projectaansturing daarover meebeslissen.

Uiteraard zal ik uw Staten nader informeren zodra daar aanleiding voor is.

Met vriendelijke groet,

C.A. van der Maat

Jozèf Sebrechts
Projectmanager gemeente

Sander Houweling
Omgevingsmanager Sluis II

Franklin Thijs
Projectmanager Sluis II

Project Wilhelminakanaal Sluis II

Stand van zaken

Raadsinformatiebijeenkomst
23 september 2019

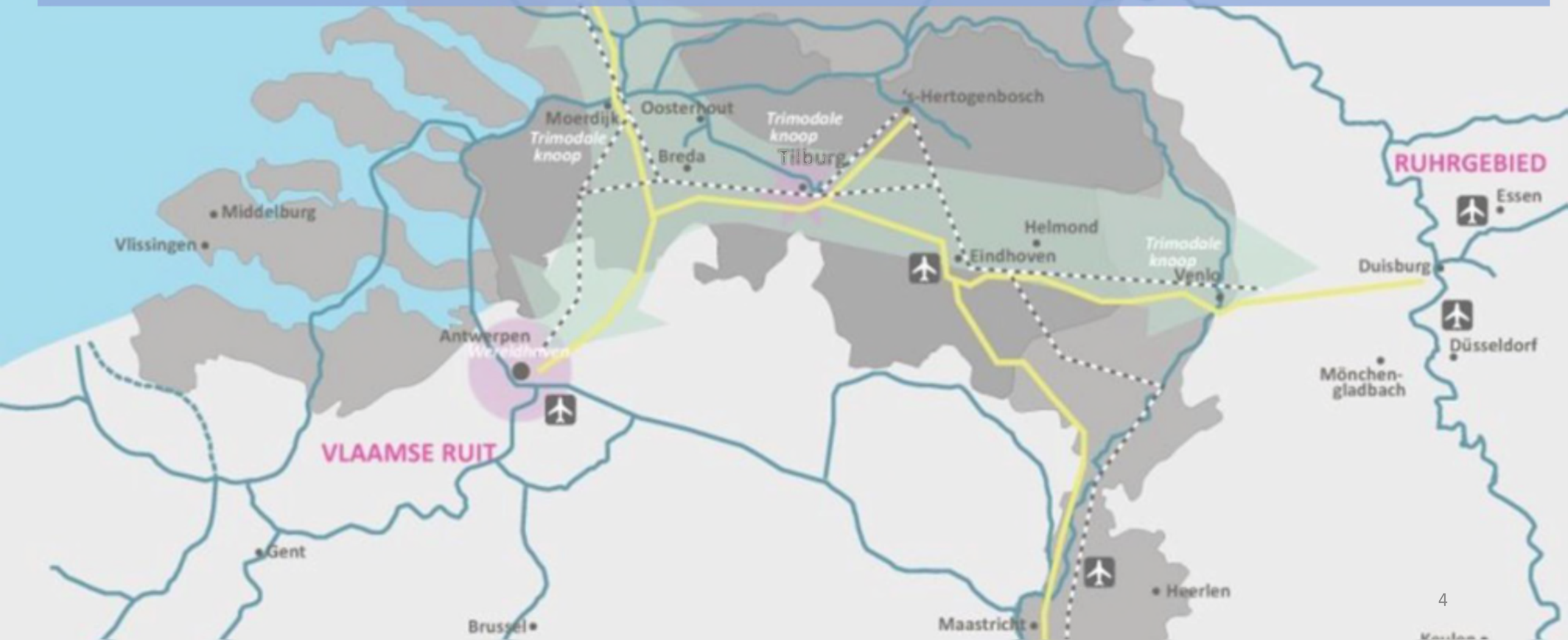
Inhoud

- Aanleiding en terugblik
- Project Wilhelminakanaal Sluis II
 - Opdracht projectteam
 - Omgevingsparticipatie
 - Bijzonderheden projectteam
- Besluitvorming streefpeil
 - Onderzoek
 - Besluitvormingsproces
 - Juridisch
- Vooruitblik

Aanleiding en terugblik

Aanleiding werkzaamheden aan het Wilhelminakanaal

- Bereikbaarheid Tilburg voor grotere binnenvaartschepen (klasse IV)

Aanleiding werkzaamheden aan het Wilhelminakanaal

- Tilburg knooppunt voor water-, weg- en spoorvervoer op Loven

Oorspronkelijk project

- Bouw nieuwe Sluis III (geschikt voor klasse IV) en sloop Sluis II
 - Project gewijzigd na melding grondwaterproblemen door deskundige Reeshofbewoner
- Sluis II niet gesloopt

Terugblik

- Maart - april 2016: Onderzoek naar oplossingen voor ontstane situatie
- April 2016: Besluit tot (tussentijdse) afbouw van Sluis III +in stand houden Sluis II
- December 2017: Minister besluit tot herbouw van Sluis II
- September 2017: Evaluatierapport *“Reconstructie van een lang en glad pad naar verbreding van het Wilhelminakanaal Tilburg”*
- Voorjaar 2018: Plan van Aanpak herbouw Sluis II
- Mei 2018: Ondertekening intentieverklaring door Rijk, gemeente en provincie
 - Herbouw Sluis II
 - Inrichten gezamenlijk projectteam
- Voorjaar 2019: Opstarten projectteam Sluis II

Project Wilhelminakanaal Sluis II

Opdracht projectteam Wilhelminakanaal Sluis II

Doel: Het Wilhelminakanaal tussen instroom van de Donge t/m Sluis III geschikt maken voor klasse IV scheepvaart

Inhoud:

- Besluit voorbereiden over streefpeil kanaal tussen Sluis II en Sluis III: 7,40m +NAP of 7,70m +NAP
- Herbouw Sluis II
- Afbouw Sluis III
- Landschappelijke inpassing, afbouw fietspad zuidzijde

Kostenverdeling Rijk-provincie-gemeente: 70-15-15 (%)

5.15 m + NAP

Sluis II

7.70 m + NAP

Besluitvorming streefpeil: 7.70 m of 7.40 m +NAP

Sluis III

12.55 m + NAP

Sluis II

Sluis II:

Herbouw Sluis II naar klasse IV
Aanpassen/inpassen
spuikanaal en spuimiddel

Vossenbergh

Reeshof

Sluis III:

Afbouwen Sluis III,
voorhaven en gemaal

Sluis III

Afbouwen kanaalpand tussen Sluis II en Sluis III:

- Afbouw oevers
- Bodem op diepte brengen
- Inpassing bestaande vaste bruggen
- Inpassing langskade Bressers
- Afbouw fietspad zuidzijde kanaal

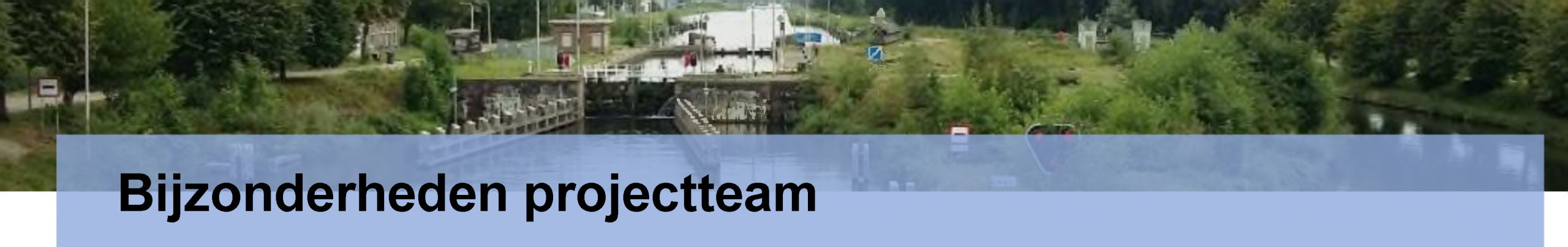
Omgevingsparticipatie

Betrokken zijn oa:

- Omwonenden, Bewonersgroep Woonomgeving Reeshof (voorheen klankbordgroep)
- Bedrijven: Vossenbergh, kanaalgebonden bedrijven BORT
- Overheden: Waterschappen, gemeente, provincie
- Natuurorganisaties: Natuurmonumenten, Brabantse Milieufederatie
- Recreatie: Tilburgse Watersportvereniging, Piushaven
- Beroepsvaart: BLN-Schuttevaer

Wijze waarop partijen betrokken zijn is afhankelijk van hun behoefte en belang (informerend, ophalen wensen verwachtingen. Vorm: open dialoog)

Bijzonderheden projectteam

- Gezamenlijk opdrachtgeverschap Rijk, provincie en gemeente
- Projectteam samengesteld vanuit medewerkers van de opdrachtgevende partijen
- Onafhankelijke projectmanager → Franklin Thijs
- Aansturing door Stuurgroep Wilhelminakanaal
 - Gemeente Tilburg Wethouder Mario Jacobs
 - Provincie Noord-Brabant Gedeputeerde Christophe van der Maat
 - Rijkswaterstaat Zuid-Nederland HiD Diana Beuting
 - Ministerie I&W Namens minister I&W, directeur Maritieme Zaken Brigit Gijsbers

Stuurgroep Wilhelminakanaal

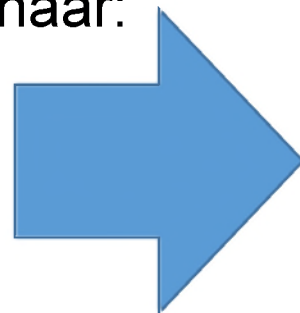
- Rol stuurgroep Wilhelminakanaal
 - Bestuursovereenkomst
 - Projectscoop (hoofdlijn)
 - Taakstellend budget en planning (mijlpalen)
- De Stuurgroep bewaakt de integrale projectdoelstelling op hoofdlijnen, signaleert en implementeert mogelijke synergievoordelen
- De Stuurgroep adviseert de Minister over mogelijke wijzigingen buiten de scope

Besluitvorming streefpeil kanaalpand Sluis II – Sluis III

Onderzoek gevolgen aanpassing streefpeil

- Onderzoeken voor- en nadelen huidig kanaalpeil (7,70 m +NAP) en een peilaanpassing van 30 centimeter (7,40 m +NAP)
- Kanaalpeil 7,40 m +NAP, onderzoek naar:
 - Effecten op grondwaterstand
 - Gevolgen voor natuur
 - Zettingsonderzoek (gebouwen)
- Financiële vergelijking t.o.v. KP 7.70 m +NAP

Expertgroep geohydrologie:

- Hydrologen van de 3 opdrachtgevende partijen
- Rijkswaterstaat (waterbeheer)
- Hydrologen van Waterschappen Brabantse Delta en de Dommel
- Deskundige Reeshofbewoner
- Natuurmonumenten
- Theo Olsthoorn Em. hoogleraar

Uitvoering door:

- Antea Group
- Witteveen + Bos

Besluitvorming streefpeil

- November 2019: Stuurgroep Wilhelminakanaal neemt onder voorbehoud een besluit over het streefpeil, op basis van de onderzoeksresultaten (feitelijk is dit een advies over het streefpeil aan vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat)
- Vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat neemt besluit over streefpeil (alleen wanneer afwijkend van huidig streefpeil)

Juridisch aansprakelijkheid

Aansprakelijkheid voor schades als gevolg van aanpassing kanaalpeil

- Feitelijke aansprakelijkheid is voor de partij die het besluit neemt (Rijkswaterstaat)
- In de nog te sluiten bestuursovereenkomst tussen Rijk, provincie en gemeente kunnen hier afwijkende afspraken over worden gemaakt
- Aantoonbaarheid schades in relatie tot gevolgen van klimatologische veranderingen

Juridisch

Waarom is er geen mogelijkheid tot het instellen van bezwaar en beroep tegen een streefpeil?

> Passage uit het advies van Corporate Dienst van Rijkswaterstaat hierover:

Het Wilhelminakanaal is niet in het Waterbesluit aangewezen. Voor wijziging van het peil (in een pand) van dit kanaal is daarmee geen peilbesluit nodig. Hierdoor is er bij het besluit van de beheerder om het kanaalpeil in het pand te verlagen, sprake van de vaststelling van een streefpeil. Volgens jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is de vaststelling van een streefpeil een indicatieve beleidsdoelstelling waar geen rechtsgevolgen uit voort komen. Het is daarmee geen besluit waar bezwaar en beroep tegen open staat.

Vooruitblik

Vooruitblik

Eerste kwartaal 2019

Start project

Derde kwartaal 2020

Start aanbesteding

Eerste kwartaal 2021

Definitieve gunning

Vierde kwartaal 2021

Start realisatie

Derde kwartaal 2023

Streefdatum ingebruikname

Vierde kwartaal 2024

Afronding project

www.rijkswaterstaat.nl/aanpak-wilhelminakanaal